PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Ilmastonmuutos merkitsee, että yhä useammin liikutaan nollan tienoilla olevissa keleissä. **PÄÄJOHTAJA PETTERI TAALAS, ILMATIETEEN LAITOS**

13.01.12

Aurinko nousee

Helsingissä kello 9.13
ja laskee kello 15.45
Oulussa kello 10.03
ja laskee kello 14.50

Päivän sana

13.1. Te kaikki olette Jumalan lapsia, kun uskotte Kristukseen Jeesukseen. Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastettuja, olette pukeneet Kristuksen yllenne. Gal. 3:26–27
14.1. Minä otan hänet esikoisekseni, nostan kuninkaista korkeimmaksi. Koskaan en ota häneltä pois armoani, minun liittoni kestää horjumatta. Ps. 89:28–29
15.1. Hän avasi kirjakäärön ja löysi sen kohdan, jossa sanotaan: ”Herran henki on minun ylläni, sillä hän on voidellut minut.” Luuk. 4:17–18

Nimipäiviä

Tänään perjantaina: Nuutti
Huomenna lauantaina: Sakari, Saku
Ylihuomenna sunnuntaina: Solja

Mietelause

Kun ahdas tunne valtaa ihmisen, hänen on joka kerta muutettava se avaraksi.

Edith Södergran

MERKKIPÄIVIÄ

75-VUOTIAS

Pankinjohtaja **Erkki Ketelinmäki** 13.1. Jokioinen. Ei vastaanottoa.

50-VUOTIAS

Toimitusjohtaja **Jukka Pusa** 17.1. Sastamala. Vastaanotto Suomalaisen kirjan museo Pukstaavi 20.1. klo 14–17.

50-VUOTIAS

Ritva Toivonen uskoo puulle riittävän käyttöä

”Suomelle biotalouden nousu on mahdollisuus”, sanoo Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion johtaja **Ritva Toivonen**.

Metsät ovat keskeisessä roolissa, kun uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä lisätään. Konkreettisin esimerkki siitä, että puulle riittää käyttöä jatkossakin, on bioenergian hyödyntäminen.

”Vaikka talouden taantuma synkentää näkymiä nyt, pidemmän aikavälin näkymät ovat myönteiset – myös metsänomistajan näkökulmasta.”

Toivonen on työskennellyt neljä vuotta Tapion johtajana. Sitä ennen hän veti Pellervon taloudellisen tutkimuskeskuksen metsäryhmää.

”Vauhdikasta on ollut viimeiset neljä vuotta.”

Toivosen aikana Tapiossa on tehty töitä etenkin metsävaratiedon keruujärjestelmän uudistamiseksi. Tarkoitus on, että metsävaratiedot tulevat tämän vuoden aikana kenen tahansa käytettäväksi Suomen metsäkeskuksen kautta.

JAN LINDSTRÖM

Ritva Toivosen mukaan metsävaratiedon tarve kasvaa. Esimerkiksi ilmastopolitiikan avuksi tarvitaan tietoa puiden hiilensidonnasta.

Entinen kesätoimittaja

Toivonen opiskeli 1980-luvulla puumarkkinatiedettä Helsingin yliopistossa. Opiskeluaikaan kuului myös pesti Maaseudun Tulevaisuuden kesätoimittajana vuonna 1984.

”Se oli kivaa ja opettavaista aikaa. Ymmärrys metsäasioista lisääntyi ihan käytännössä.”

Mielenkiinto kirjoittamiseen on säilynyt toimittajan pestin jälkeenkin.

Metsänhoitajaksi valmistuttuaan Toivonen on työskennellyt Helsingissä, vaikka asuinpaikka onkin ollut Satakunnan Kiukaisissa.

”Olen aina pystynyt tekemään töitä joustavasti. Vasta tänä aikana, kun olen ollut Tapiossa, olen päässyt kotiin vain viikonloppuisin. Toisaalta lapset alkavat olla jo isoja: pojat opiskelevat ja enää tytär asuu kotona.”

Viime vuonna Toivonen väitteli muiden töidensä ohessa tohtoriksi puumarkkinatieteestä.

Metsää Satakunnassa

Toivonen on myös metsänomistaja. ”Metsän omistaminen tuo erilaisen aspektin tutkimus- ja kehittämistehtäviin.”

Toivosen mies viljelee tilaa Kiukaisissa, jossa myös pariskunnan metsät sijaitsevat.

”Metsätöitä en niinkään tee, mutta tykkään liikkua omissa metsissä ja luonnossa ylipäätään.”

Ritva Toivonen täyttää 50 vuotta tänään 13.1. Hän juhlii syntymäpäiväänsä tiistaina 17.1. kello 15 Tapion tiloissa Helsingissä.

HELI VIRTANEN

MARKKU VUORIKARI

Lumisella talvikelillä jalkineiden pohjan hyvä pitävyys auttaa, mutta vetisellä jääkeleillä vain nastat, likuesteet ja vauhdin hidastaminen vähentää kaatumisia.

Liukkaat kelit kaatavat joka kolmannen

Tutkimusten mukaan joka kolmas suomalainen liukastuu talvisaikaan ja jopa puolet kaatujista on alle 30-vuotiaita.

Kustannuksia liukastumisista ja kaatumisista aiheutuu vakuutuskorvauksineen jopa yli 600 miljoonaa euroa vuodessa. Yksi kaatumistapaturma maksaa keskimäärin 6 000 euroa.

”Yleensä hyvin pieni osa tapaturmista aiheuttaa suuren osan korvauksista. Valtaosa tapaturmista on lieviä”, kertoi Tapaturmavakuutuslaitosten liiton työturvallisuuspäällikkö **Janne Sysi-Aho** Pysy pystyssä -kampanjan talvijalankulkuseminaarissa Helsingissä keskiviikkona.

Kaatumisten takia hakeutuu ensiapuun 80 000 suomalaista vuosittain.

Liukastumiset, kaatumiset ja putoamiset ovat syynä myös noin 30 prosenttiin kaikista ilmoitetuista työtapaturmista.

Vain nastat tai liukuesteet auttavat jääkelillä

Kaatumisilla on selvä yhteys keliin. Tutkija **Mikko Hirvonen** Työterveyslaitoksesta laskee, että talviset keliolosuhteet lisäävät noin 70 prosenttia kaatumistapaturmia.

Talvella kenkien pohjien pitävyydessä on suuria eroja. Pitävimmät pohjat ovat pehmeästä ja huokoisesta materiaalista, jonka pohjakuvio on voimakkaasti kuvioitu ja 5–8 millimetriä syvä sekä sivulle avautuva.

Pahimmilla vetisillä jääkeleillä jalkineiden pidossa ei Hirvosen mukaan ole suurta eroa, sillä kaikki ovat liukkaita. Parhaat keinot liukastumisen estämiseen ovatkin joko kenkien nastoitus tai kenkiin puettavat liukuesteet.

”Kaatumisalttiilla yli 65-vuotiailla vapaaehtoisilla USA:ssa tehdyn tutkimuksen mukaan liukuesteet vähensivät liukastumiset alle puoleen ja tapaturmaiset kaatumiset kymmenenteen osaan”, Hirvonen mainitsee.

Liukkauteen on otettava myös oikea asenne.

”Myös vauhtia pitää hidastaa, koska liukuesteillä ei voi luoda kesäkeliä”, Hirvonen muistuttaa.

Ilmatieteen laitos varoittaa erittäin liukkaista jalankulkukeleistä. Varoitukset löytyvät laitoksen verkkosivujen lisäksi myös Ylen teksti-tv:n sivulta 408 ja Ylen maakuntaradioista.

Tulevaisuudessa jäisiä jalankulkukelejä näyttäisi olevan yhä useammin.

”Ilmastonmuutos merkitsee, että yhä useammin liikutaan nollan tienoilla olevissa keleissä”, sanoo pääjohtaja **Petteri Taalas** Ilmatieteen laitokselta.

Tasapainoa kannattaa kehittää

Kaatumisilla ja tasapainokyvyllä on suora yhteys, sanoo kehittämispäällikkö **Satu Pajala** Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta.

Pajalan mukaan tasapainokyky alkaa heikentyä jo kolmikymppisenä.

”Tasapaino on monimutkainen järjestelmä, mutta sitä pitää ja voi kehittää. Sitä pitää myös harjoittaa jatkuvasti”, Pajala toteaa.

Hyvä keino tasapainon harjoittamiseen on esimerkiksi pestä hampaat yhdellä jalalla seisten. Todella tehokkaaksi keinoksi Pajala mainitsee kiinalaistaustaisen tai chi -harjoittelun, joka on jopa puolittanut yli 50-vuotiaiden kaatumiset.

MAIKKI KULMALA

www.kotitapaturma.fi

Kosteassa karjasuojassa piilee vaaran paikka

Viljelijä liukastuu ja kaatuu yleisimmin sisätöissä karjasuojassa kuin matkalla sinne taikka ulkotöissä. Kädet ja jalat ovat eniten vaarassa näissä turmissa.

Viljelijöille korvattiin toissa vuonna yhteensä 1 589 kaatumisesta johtunutta työtapaturmaa. Tämä on 35 prosenttia ammattiryhmän kaikista työturmista. Yhteensä niitä oli 4 553.

Työturvallisuuden asiantuntija **Erkki Eskola** sanoo kaatumisten ja liukastumisten määrän pysyvän tasaisena vuodesta toiseen. Eskola työskentelee Maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa.

”Aika yleisiä ovat ranteen sekä nilkan ja polvien vammat.”

Eskola neuvoo huolehtimaan kulkutiet vapaiksi ja kuiviksi eläinsuojissa. Niissä sattuu yli kaksi kertaa enemmän liukastumisia ja kaatumisia kuin muissa maatilan työvaiheissa.

Seisova vesi ja kosteat paikat muodostavat vaaranpaikkoja tuotantorakennuksissa. Hyvä valaistus on tärkeää. Hyvät jalkineet ja varsinkin niiden pohjat vähentävät kaatumisen riskiä.

”Rehut ja lanta taikka tavarat muodostavat vaaranpaikkoja kulkuväylillä.”

Rakennusvaiheessa voi riskiä pienentää tekemällä loivia luiskia tasolta toiselle. Niissä on työturman vaara selvästi pienempi kuin portaiden askelmia loikittaessa.

Hyväpohjaiset kengät varmistavat samoin ulkona kulkemisen turvallisuutta. Ulkojalkineiden nastoitus auttaa. Tiet ja kulkuväylät ulkona kannattaa hiekoittaa.

”Kelit ovat tosi pahoja, kun välillä sulaa ja taas jäätyy”, Eskola muistuttaa.

Keski-ikäiset nelikymppiset ja viisikymppiset viljelijät liukastuvat lukumääräisesti selvästi muita ikäluokkia yleisemmin työtapaturmia. Naisten riski on pienempi kuin miehillä.

Tuhannesta myel-vakuutetusta kaatui itselleen työtapaturman 23 miestä vuonna 2010, kun samasta määrästä naisia liukastui kymmenen vähemmän eli 13 vakuutettua.

Viljelijän kaatuminen maksoi keskimäärin 5 000 euroa.

ERKKI ESKOLA

”Viljelijän kaatuminen maksoi keskimäärin 5 000 euroa”, Eskola laskee.

Kustannus koostuu Melan korvaamista tapaturman hoitokuluista ja kustannuksista.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutus korvaa työasioissa liikkuvan viljelijän kaatumisia ja liukastumisia. Päivärahoja maksetaan, tapaturmaeläkkeitä ja kuntoutusta.

Vapaa-ajan kaatumiset eivät ole mukana Melan luvuissa. Niitä se korvaa, jos viljelijällä on sieltä vapaa-ajan tapaturmavakuutus.

JUHANI VIITALA

IKÄIHMISTEN KYLPYLÄLOMAT LEHMIRANNASSA

Iloa ja yhteisöllisyyttä – Ihmiseltä ihmiselle

Kaikilla lomaviikoilla vesijumppaa, yhteislaulua, tanssia, iltamia ja samanhenkistä seuraa. Ohjelmallisia lomia ympäri vuoden, esim.

31.1.–6.2. Sykettä talveen -lomaviikko
7.–13.2. Makuja ja musiikkia maailmalta
14.–20.2. Hyvän olon eväät ja tanssin taikaa
21.–27.2. Pelimanniviikko
28.2.–5.3. Karkausviikko
13.–20.3. Nuoruusajan ikivihreät

+ viikonloppu-, syntymäpäivä- ja hääpäiväpaketteja

6 vrk:n loma Salossa
puolihoito, 2hh
456 € /hlö
Eläkeliiton jäsen
370 € /hlö
Kysy myös tuettuja lomia
220 € /hlö

Varaukset ja esitetilaukset: p. (02)727 5200

LEHMIRANNAN LOMAKESKUS
Lehmirannantie 12, Salo, p. (02)727 5200
www.lehmiranta.fi

Suomalaiset kierrättävät aiempaa innokkaammin

Viime syksynä tehdyn tutkimuksen mukaan 94 prosenttia suomalaisista on kiinnostunut kierrättämään kestokulutustavaroita.

Tutkimuksessa selvisi, että turhan tavaran varastoiminen ja kuljetusongelmat estävät kierrätystä käytännössä.

Suuresta kiinnostuksesta huolimatta yli puolet jättää kierrättämättä tai kierrättää vain harvoin kotona olevia ylimääräisiä tavaroita.

Suurin osa kierrättämättömästä tavarasta varastoidaan, eikä se ei päädy potentiaalisten ostajien ulottuville.

Suomalaisista selvä enemmistö on myös kiinnostunut ostamaan kierrätettyjä tuotteita. Jo lähes puolet harkitsee tavaran hankkimista kierrätettynä joko aina tai lähes aina.

Samaan aikaan kun yli puolet suomalaisista hamstraa tavaroita kotiinsa, vielä suurempi osa olisi valmis ostamaan käytettyjä tavaroita, mikäli niitä vain olisi saatavilla.

Etäisyydet ja kuljetus esteenä

Sekä tavarasta luopujat että niiden ostajat pitävät ensisijaisena kierrätyskanavana kierrätyskeskuksia ja kirpputoreja.

Suomalaisten korkean kierrätyskiinnostuksen muuttumista kierrätysaktiivisuudeksi estävät tutkimuksen mukaan ensisijaisesti tavaroiden kuljetuksen vaikeus ja etäisyydet. Kuljetuspalvelua pidetään tärkeimpänä kierrätystä helpottavana tekijänä.

Kuljetusongelmat vähentävät tavaroiden kiertoa kierrätyskeskuksissa. Niissä kärsitään tilojen ahtaudesta eikä kaikkia hyväkuntoisiakaan tavaroita pystytä ottamaan vastaan.

Kierrätyskeskusten omien arvioiden mukaan myös nettipalvelu parantaisi kiertoa. Sen avulla asiakkaat saisivat tietoa tarjolla olevista tavaroista.

”Tutkimus vahvisti tarpeen uudistaa alan toimintamalleja. Tavoitteemme on yhdistää paikalliset kierrätyskeskukset valtakunnalliseksi verkostoksi. Aluksi julkistamme käytetyn tavaran verkkojulkaisualustan, ja myöhemmin siihen liittyvän kuljetus- ja logistiikkapalvelun”, sanoo Kierrätysverkko Oy:n toimitusjohtaja **Harri Välimäki**.

Kierrätystä selvittäneessä tutkimuksessa oli neljä kohderyhmää: kierrätyskeskusten edustajat, nykyiset ja potentiaaliset kierrättäjät sekä jätehuoltoyhtiöiden asiakaspalvelijat.

Kierrätysverkko Oy:n teettämässä tutkimuksessa selvitettiin, miten nykyinen kestokulutustavaroiden kierrätys toimii ja mitä ongelmia kierrätyksessä on.

MT

JOEL ROSENBERG

Puolet suomalaisista harkitsee tavaran ostamista kierrätettynä joko aina tai lähes aina.

Pääministeri suojelee kokkikilpailua

Pääministeri **Jyrki Katainen** toimii tämänvuotisen vuoden kokki -kilpailun suojelijana. Hyvän ruuan ystävänä ja innokkaana metsästäjänä tunnettu pääministeri korostaa ruoan monia merkityksiä Suomelle ja suomalaisille.

Katainen toteaa, että suomalaiseen ruokaan liittyviä arvoja on nostettava monipuolisemmin ja paremmin esiin.

”Näitä ovat ruokakulttuurin lisäksi muun muassa yrittäjyys, turvallisuus, eettisyys, valinnanmahdollisuudet, huoltovarmuus ja taloudelliset arvot.”

”Vain kokoamalla voimamme yhteen voimme edistää suomalaista ruokakulttuuria ja tehdä siitä kiinnostavan vientituotteen.”

Kilpailuun on ilmoittautunut osallistujia kattavasti eri puolelta Suomea. Semifinaaliin valitaan 12 kokkia. Heistä kuusi pääsee finaaliin, joka järjestetään Gastromessuilla 15. maaliskuuta. **MT**